

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: مجله هفته

۱۵ می ۲۰۲۰

جنگ نفتی؛ حماقت سیاسی عربستان!

«سایمون واتکینز»، کارشناس نفتی، طی مقاله‌ای در وبسایت «اوبل پرایس» نوشت که از زمان تشکیل حکومت سعودی در سال ۱۹۳۲ تاکنون، آل سعود با تهدید جدی برای ادامه حکومت خود مواجه نشده بود. عربستان سعودی در این دوران توانست در بازارهای صادراتی آسیا مزایای موقتی را به دست آورده و صادرات نفت خود را به چین به ۲.۲ میلیون و به هند به ۱.۱ میلیون بشکه در روز برساند که بالاترین میزان در سه سال گذشته است. اما به دنبال شیوع کرونا در این کشور قیمت فروش رسمی نفت خام در ماه اپریل به پائین‌ترین سطح خود رسید که پیش بینی می‌شد این وضعیت در ماه مه نیز ادامه داشته باشد که یک تهدید کاملاً بارز و جدید برای آل سعود محسوب می‌شود.

در ادامه این مقاله آمده که فشارهای اقتصادی اخیر بر عربستان باعث کاهش قیمت نفت خام سبک عربی در آسیا شد به گونه‌ای که قیمت هر بشکه نفت به ۱/۱.۴ دلار رسید که این مقدار کمتر از متوسط شاخص در عمان و دبی بود. پیش‌بینی می‌شود که عربستان برای حفظ سهم خود در بازار، قیمت‌های رسمی فروش نفت خود را در سطح پائین ثابت نگه دارد. ریاض جنگ نفتی را از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶ برای نابودی صنعت نفت شیل به راه انداخت که در آن زمان فرصت بیشتری برای نابودی این صنعت نسبت به سال جاری داشت؛ اما این تلاش تقریباً اقتصاد سعودی را برای همیشه نابود کرد. در آن زمان، ذخایر دارائی خارجی سعودی‌ها در اگست ۲۰۱۴ به ۷۳۷ میلیارد دلار رسید که به آنها اجازه می‌داد قیمت ریال سعودی را نسبت به دلار امریکا حفظ کنند و کسری بودجه بزرگ ناشی از پائین بودن قیمت نفت ناشی از افزایش تولید را پوشش دهند.

براساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، علی‌رغم شرایط مثبت عربستان در جنگ نفتی علیه نفت شیل امریکا در سال ۲۰۱۴-۲۰۱۶، کشورهای عضو اوپک، ۴۵۰ میلیارد دلار درآمدهای نفتی خود را به دلیل کاهش قیمت نفت از دست دادند.

عربستان در سال ۲۰۱۵ به طور ناگهانی دچار کسری شدید بودجه شد و بیش از ۲۵۰ میلیارد دلار ذخیره ارزی خود را خرج کرد. پس از آن اوضاع اقتصادی و سیاسی ریاض در سال ۲۰۱۶ به حدی نابسامان بود که «محمد التویجی» معاون وزیر اقتصاد عربستان، در اکتوبر همان سال اعلان کرد که اگر اقدامات اصلاحاتی را انجام ندهیم و اقتصاد جهانی به همین منوال باقی بماند، نابود خواهیم شد. این بدان معناست که اگر عربستان سعودی تولید نفت خود را افزایش دهد که سقوط کامل قیمت آن را در پی خواهد داشت، حداکثر طی سه تا چهار سال ویران خواهد شد.

در این زمینه برخی از اقتصاد دانان معتقدند که عربستان برای حفظ قیمت ریال سعودی در برابر دلار، به ۳۰۰ میلیارد دلار نیاز دارد. اما این مسأله باتوجه به معادله سرمایه گذاری و کسادى بازار عربستان باعث می‌شود ریاض برای کاهش استفاده از ذخایر خود وام بگیرد.

پیش از این نیز عربستان قبل از کسری بودجه فعلی در سال ۱۹۱۸ به دنبال شیوع آنفولانزای اسپانیا دچار تورم شد و باعث شد سرمایه‌گذاران تمایلی برای سرمایه‌گذاری در این کشور نداشته باشند.

سایمون واتکینز، نویسنده این مقاله ابراز کرد که عربستان امسال دوبار اوراق قرضه منتشر کرد و ۱۹ میلیارد دلار از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی وام گرفت. همچنین عربستان که متهم به ضایع کردن حقوق سرمایه‌گذاران در این کشور است، با جذب سرمایه‌گذاران بیشتر نیز نمی‌تواند اعتماد سرمایه‌گذارانی را که در سهام آرامکو به سود دهی نرسیدند، برگرداند.

حجم ذخایر ارزی عربستان امروز تنها ۴۶۴ میلیارد دلار است از سال ۲۰۱۱ تاکنون کمترین میزان ذخیره ارزی سعودی‌ها محسوب می‌شود که آنها تنها ۱۶۴ میلیارد دلار آن را به شکل ضروری می‌توانند استفاده کنند؛ درحالی که این کشور برای رسیدن به ثبات اقتصادی و حفظ ارزش ریال در برابر دلار نیاز به ۳۰۰ میلیارد دلار دارد.

درحالی که همچنان میان افت قیمت نفت و تعهد عربستان برای کاهش تولید آن تناقض وجود دارد، کسری بودجه این کشور در سه ماهه اول سال جاری بیش از ۹ میلیارد دلار تخمین زده شده و شماری از تحلیلگران پیش بینی می‌کنند تولید ناخالص داخلی سعودی‌ها امسال ۳٪ کاهش یافته و کسری بودجه به ۱۵٪ از بازده اقتصادی آن برسد.

به دنبال شیوع کرونا و کاهش تقاضا در بازارهای جهانی، عربستان تولید نفت خود را افزایش داد و در این میان اولین اشتباهی که آل سعود مرتکب شد سلب اعتماد امریکا بود که بیش از همه زندگی شهروندان سعودی را تحت تأثیر قرار داده است.

در سال ۱۹۴۵ یک توافقنامه نظامی-امنیتی بسیار مهمی میان «عبدالعزیز بن سعود» پادشاه وقت عربستان و «فرانکلین روزولت» رئیس جمهور وقت آمریکا در کشتی تفریحی یو اس اس کوئینسی در کانال سوئز به امضاء رسید. این توافقنامه حمایت نظامی امریکا را از عربستان در ازای دسترسی ترجیحی امریکا به نفت این کشور ضمانت می‌کرد. به دنبال این توافق، عربستان تضمین داد که فعالیت صنعت نفت شیل در امریکا رشد کند؛ بنابراین قیمت نفت را به نفع شرکت‌های صنعتی در امریکا افزایش داد. این اقدام عربستان در ازای حمایت‌های سیاسی، نظامی و اقتصادی امریکا از آن بود.

اما بعدها ریاض اعتماد خود را نزد واشنگتن از دست داد. «دونالد ترمپ» رئیس جمهور امریکا مدتی پیش به آل سعود هشدار داد که ملک سلمان بدون حمایت ارتش امریکا دو هفته بیشتر در قدرت نخواهد ماند. همچنین به گزارش خبرگزاری رویترز ترمپ در ۲ اپریل در تماس تلفونی به ولیعهد محمد بن سلمان گفت در صورتی که تولید نفت خود را کاهش ندهد، او نمی‌تواند مانع از تصویب قانون خارج کردن نظامیان امریکائی از عربستان شود.

این پایان کار نیست و بعد از این که امریکا اعلام کرد هیچ سیاست پوچی را از جانب عربستان نمی‌پذیرد بسیاری از دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان خوش‌بینند که می‌توانند از طریق قانون کاهش تولید و صادرات نفت و ثابت ماندن قیمت نفت و گاز بر اساس قانون اوپک، خسارت‌های اقتصادی امریکا را از جیب عربستان بپردازند. این قانون مصونیت حاکمیتی اوپک و کشورهای عضو آن را در دادگاه‌های امریکا به طور مستقیم از بین می‌برد و بنابراین عربستان را در برابر محاکمه امریکا آسیب پذیر می‌کند که رهائی از آن تنها با دلرهائی که به واشنگتن باید پرداخت کند، ممکن است.